

**Передплата**  
 на «РУСЛАНА» в Австрії:  
 на цілий рік . . . 20 кор.  
 на пів року . . . 10 кор.  
 на чверть року . . . 5 кор.  
 на місяць . . . 1/70 кор.  
 За границею:  
 цілий рік . . . 16 рублів  
 або 36 франків  
 пів року . . . 8 рублів  
 або 18 франків  
 Щодня число по 10 сот.

# РУСЛАН

«Сарвеш ми очі і думку на зареш: а те вольном млюста і віра не вольмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — В Руслахових исальміх М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята о 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Дембровского (Хорунщина). Експедиция місцем в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає сядиню напередне застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки.

## Баламутства польських дневників.

(Δ) Навзаводи ідуть тепер польські дневники в пояснюваню рускої справи а особливо українства і висновують з тих своїх виводів про се питане способи, якими мав би кермувати ся новий начальник краевого правительства, щоби довести до втихомирєня, до ладу і до уздоровлення межинародних відносин в краю. Читаючи сї виводи польських дневників, не знаємо, чому більше дивувати ся, чи безденному незнаню історичного, літературного, національно-політичного розвитку українсько-руского народу, чи безмежній загорілості, нечуваному засліпленю і незвичайній злобі тих польських редакторів, що замість взяти собі який небудь підручник для освідомлення з сею справою, черпають свої відомости з каламутних жерел всякого рода Демянчуків або Марковів, що послугують ся лише покутними свелетнями і злобними видумками, щоби в тій каламутній воді обловлювати ся.

Вчера подали ми збірку вонючих цвіток Dziennika Polsk-ого, які він добувши з своєї ниви сплів яко «Трєсє українцїзм», а сегодня бажаємо познакомити наших читачів з виводами Gazety Nar. п. з. «Geneza українців». Автор сеї статї навязує до воєнного заострення, яке втворило ся між Австрією а Росією в

1886 року, коли то мєгло дійти до оружної розправи між обидвома сусідними державами і виказує подрібно, як то Австрія заходила ся, щоби собі на той случай пр. єднати союзників на Україні з підмогою галицких Русинів-народовців.

Сї вступні виводи на перший погляд можуть на несвідомого річи читача зробити таке вражєне, начєб автор сего виводу Gazety Nar. засїдав тоді в австрійскім генеральнім штабі і знав усі найтайніші пляни австрійского штабу. Одначе розглянувши ся ближше в тих виводах доходимо до пересвідчення, що він, мовляв, чув, де дзвони дзвонять та не знає, де? А се тому, бо дальшими виводами прямо осьмішує ся і такої писанині може довіряти хїба заєбанкову Подоляк, що всю свою мудрість черпає з Gazety Narodowej і при кожній нагоді яко найважнійший аргумент наводить: tak pisano w gazecie!

Якимж то способами мало австрійске правительство, а властвю задав грози війни австрійско-росвійскої генеральний австрійский штаб подбати о те, щоби przygotować sobie dywersję na wypadek wojny? Risum teneatis! бо „Do tego celu zmierzaly usiłowania rady szkolnej o zaprowadzenie fonetyki. Pomimo oporu starorusinów rada szkolna dopięła celu. Fonetykę zaprowadzono nietylko w szkołach, ale i w dziennikarstwie młodoruskiem i w książkach wydawanych przez Towarzystwo im. Szewczenki“.

А дальшим способом dywersyi (але треба зятати собі, що розходило ся о можливість австрійско-росвійскої війни в 1886 на 1887!) мало бути після виводів Gazety Narod. от що:

„Lecz stosunki z Kijowem przez korespondencye i przez podróże utrzymywane nie wystarczały. Powzięto więc myśl, do Galicyi, która miała stać się Piemontem dla odbudowania Rusi naddnieprzańskiej, sprowadzić do uniwersytetu kilku oryginalnych Українців, mianowicie jako profesorów uniwersytetu lwowskiego“ (кілько їх — одєн Грушевский — після резигнації Антоновича, і то в осєни 1894 р.!).

„Przybyli oni chętnie i zaraz objęli komendę nad całym młodoruskim ruchem w naszym kraju. Stał się niebawem fakt niesłychany — przybysze swoją nazwę plemienną narzucili tubylcom. Młodzież ruska odwieczną nazwę narodu swego zarzuciła (се видумка взята з «Галичанїна», а до того молодїж акад. се не становить народу); przybrała nietylko nazwisko, ale i program polityczny Українців“.

А щоби ще більше польській сусільности нагнати страху і виставити в найяскравійших красках українского страшака, додає Gaz. Nar.:

„Pod względem społecznym program ukraiński polega na skrajnym komunizmie agrarnym. (Тут автор накидає комуністичну аграрну програму соц. револ. партії всїй України, хоч там є і інші сторонництва з іншими програмами, які були оповіщувані!) Tu łączą się ich zapartywania z programem radykałów rosyjskich, którzy dążą do wywłaszczenia całej Rosyi na ko-

Кость Курилло.

## Сповнило ся...

(Йоан 19).

На хрестному дереві, між двома розбійниками, невинне Ягня, єдине Дитя Марїїне, Учитель найбіднійших галилейских рибаків, плакучого, невольного люду трілітний Утішитель.

Розпятий!...

А під тим деревом глуму повна страстий і печали стоїть Мати, та глядить на Сина заплаканими очима і кінчить молєне останних віршів Гатгель,\*) щоби скріпити ся до сповнення аж до дна чаші горя.

Жах і крик сплели ся над гологорою.

Юдеї! Римляни! чого кричите?... чого хочете іще?... таж учитель розпятий... конає... Іскарїот сам обвісив ся, та віддав вам ваших трицять срібняків... за мало вам сього?...

Подивіть ся!... сонце вкриваєть ся важкою імлою, тьма налягає на Єрусалим і Голготу, птаха в леті осліпляєть ся тьмою і паде на салдатеки штики покєрвавлені, під горою дерева і цвіти ломлять собі голови під вашими ногами страшними,

\*) Пс. CXVII.

реве і стогне товар на єрусалимских загонах, бо ви замучили Бога!...

Учитель конає!...

І диво! вмочкає розлючена товпа, самі падуць із рук штики і топори, морозить ся грудь, застрягли в горлі невисказані ще слова, в стовп станули очі, прониклива тиша наїла на устах усіх, бо Син із хреста звїщає Матір свою: сповнило ся... але се слово дійшло лишєнь материнских уший.

Учитель конає!...

Гляне Марія у синівске лице, та бачить, хоча через імлу, судороги найдорозшого тіла, споглядає в очі Ісуса безмежним болєм змінєні, відчуває сї невимовно жорстокі муки swojego Сина, та тяжко страдає.

О горе вам, що любувєте ся чужими страстями, та не хочете другому уменшити терпїня!...

Учитель конає!...

Закликавши голосом великим: Отче! в руці Твої віддаю Духа мого — похиливши голову, віддав тіло смерті. А в тій хвилі дивна ніч налягла на землю, сонце обвєло ся пречорними хмарами, потряє ся цілий Єрусалим, розбили ся скелі, розверли ся могили і покійні встали, а занавїса Божого вїтваря роздерла ся у двоє, як написали пророки.

І сконав Учитель!...

Глядїть тепер богобійці!... подивіть ся на Вїнчаного тернем Назарянина, на збите Його волосє застилою кровю, на се синяве чоло, на очі прислонєні подертими рісницями, на звїшені уста смертною блїдостью вкриті, на запале лице зі знаменем найбільшої муки.

Не страшно вам?... не сором вам?...

Голова впаде Йому на груди, руки і ноги ожовкли, як пісок, а постудєніли, як камінь у зимі.

Сповнило ся!... зрозумїла сї слова Мати, що під хрестом умираючи не вмерла, та стала ся мамою найбіднійших.

Сповнило ся!...

А свої не спїзнали Його,

А свої за найсвятїйшу ідею розпїли, А свої у злуці з ворогами волїли Варраву, як Назарянина.

Сповнило ся!...

Се за нас Самарян умер,

Се за вас Юдеїв дав ся розпяти,

Се за цілий сьвіт,

Се за тих, що можними будучи, не хотять кайдан неволі здїяти бідним рабам, що в утиску зродились, се за тих вічних слуг, щоби їм подати силу достогнати до смерті.

Але Учитель на третїй день воскресне і вольє рабів, ільотів, париясів зі собою.

Писано 21, IV. 1908.

rzyśe chłorów. Lecz nietylko pod względem programu naśladowają ukraińcy (перше говорив лише о молодіжці, а тепер се приписує всім Українцям!) rewolucjonistów rosyjskich. Przyjęli od nich także sposób walki. Stanęli otwarcie jako stronnictwo rewolucyjne.

Отакіх теревенів наплів автор сеї статі, бажаючи пояснити польській суспільности і міродатним кругам правительственным г е н е з у Українців. Щоби виказати всю безосновність сих виводів і цілу безденну несвідомість справи, требаб написати цілу розвідку, одначе се на нічо не придалоб ся, бо на людську глупоту і злобу нема ліку! Тим то наведемо лише кілька заміток, щоби виказати сю незручно збудовану сплетню про генезу українства.

Про генезу українства міг бун автор, не далеко шукаючи, поінформувати ся з гімназійального підручника укр. рус. літератури, одначе позаяк за Марковом (за раниą matką) може повтаряти, що все те спрепаровано „новоеристами“ після „едукacyjної системи д-ра Бобжинського“, отже відошлемо автора до діла, котрому вже і Марков не посьміє відказати авторитету, до „А. Пыпин и Спассовича, История славянскихъ литературъ“ Т. I, а позаяк редактор Gazety Nar. може не вміє по московски (хоч тепер повинен би ся навчити), то вкажемо єму німецький переклад сего діла виданий в Липську (мабуть єсть в універс. львів. бібліотеці).

Отже звідтам міг би поучити ся, що вже Маркіян Шапкевич у виданій ним „Русалці Дністровій 1837 р. (отже 50 літ перед можливістю нової війни австр. російск.) впровадив фонетіку за прикладом Серба Караджича і під впливом українського руху. Дальше міг би поучити ся, що в 60-их роках Русини-народовці почали видавати фонетич-

к о ю К у л і ш а книжки і часописи в Галичині, а молодіж в школах почала нею писати задачі, хоч урядово була заведена правопись т. зв. егимольгічна. Задля того опісля почали рускі товариства просьвітно-наукові домагати ся від властей іпкільних введеня фонетичної правописи в школах. Перший почин до того дав професор рускої літератури др. Стоцкий в Чернівцях пропам'ятним письмом внесеним до міністерства просьвіти, за чим пішли пропам'ятні письма до Ради шк. кр. від товариства „Просьвіта“, Товариства ім. Шевченка і руск. Товариства педагогічного. На основі тих домагань Рада шк. кр. скликала анкету і в 1893 р. введено т. зв. фонетичну (бо она в дійсности не є фонетична) правопись в школах а відтак і в урядах. Отже се не мало ніякої звязи з можливістю війни в 1886, бо не могла навіть фонетика єх пост зробити диверсії в Росії! (сьмішність і анахронізм!)

А так само основаня катедри історії України-Руси домагали ся Русини ще з кінцем 70-их років і внесли пропам'ятне письмо до акад. сенату львівського університету і до міністерства просьвіти (старали ся отже так само, як Поляки о заведенє катедри історії Польщі). А ся справа тягла ся довго (часово почав викладати проф. Шараневич історію Руси), а доперва пос. Барвінський в бюджет. розправі міністерства просьвіти висловив знов домаганє в 1891 р. (отже 5 літ опісля, коли вже гроза війни з Росією переминула!) заснованя катедри історії України-Руси в львівскім університеті, котру введено в житє 1894 і іменовано проф. Грушевського.

Отсі два факти з фонетикою і з катедрою історії можуть послужити доказом, як автор статі в Gaz. Nar. ні при-

шив, ні прилатав се до подій в 1886 р. і з того виснував генезу Українців.

А так само загально відомо, що Русини галицькі уживали назви Україна, Українці, український для означеня окремішности від московского (великоруского) народу вже й за М. Шапкевича і в 60-х роках і тоді вже говорили і писали москвофіли і Поляки про україно-фільську партію і т. п., але се зовсім не означало, щоби Русини народовці одвієzną назwę narodu swego закинули (бо се є проста видумка москвофільских агітаторів і дневникарів, котрі тим способом туманять несвідомих селян).

Можна би сподівати ся, що редактори Gazety Nar. знають, що вже в першій рос. думі українська громада (клуб) під проводом д-ра Прага проголосила свою програму національну українську, котра не має нічого спільного з комунізмом революціоністів російских, як торочить Gazeta Narodowa.

Отакі теревені можуть отже обаламучувати хиба ту часть суспільности польської, котра поза Gazet-ою Narod. нічого більше не читає.

На нового намісника такі теревені дневникарські не повинні і не можуть впливати. Як останні вісти запевняють, одиноким кандидатом, котрий має найповажнійші вигляди стати вамісником, є др. М. Бобжинський. Яко історик, чоловік, глибокої науки і великого досьвіду політ.чного зуміє він скоро зорієнтувати ся в сучасних відносинах, хоч від осьми літ уже вийшов із східної Галичини, а мимо свого консерватизму неперечно буде числити ся також з потребами широких верств народних. Завзяте, з яким проти єго кандидатури виступило всепольске слово, вказує най-

## Розпяте Ісуса Христа в штуці.

В перших часах християнства зустрічаємо вельми мало зображень хрестної смерті Спасителя. Се може видати ся дивною проявою, одначе по докладнім розгляді тогочасних відносин легко буде можна зрозуміти причини сеї прояви.

Розпятя на хресті яко смертної кари уживано в старинности лише при найбільших злочинах, нарушеню обовязку супроти державного володаря, як бунт, зрада, утеча з під прапора, уличне грабованє, грабованє сьвятинь, надуживанє релігії до простих злочинів, отруйництво а також яко кари для невільників. Хрестну кару вважали найпоганійшою і найлютішою з усіх.

Пилат вельми відмагає ся задля того засудити Христа на хрестну кару, позаяк в словах, що „називає себе сином Божим“ не бачить такого злочину і віддає Ісуса посіпакам, щоби Єго били, в тій думці, що зробив уже щось надзвичайного. Аж тоді, коли жида, усумніваючись в своїм успіху, почувли, що Ісус назвав себе „царем Юдейским“ і почали завязати домагати ся Єго розпятя, віддав ім Ісуса, щоби розпяли Єго.

Якраз сором, що лучив ся із хрестною смертю, спонукував перших християн, залишити зображуванє розпятя Христового; а жили они якраз в тих часах, коли старинна штука була в найкращім розцьвіті, а першою заповідію штуки є, усувати все, що може вразити ні-

жне чутство, а звеличити щось неблагородного. А як уже сказано, хрестна смерть була найсоромнійшим способом страчення і грецькі та римські письменники не мають доволі слів для вияви своєї відрази до сего способу смертної кари. Коли за Тарквінія Гордого вельми розповсюдили ся самоубийства між Римлянами, велів він тіла самоубийників вшати на хресті, а се зробило такий могутний вплив, що протягом довгих років не лучило ся ніяке самоубийство. Слова сгих (хрест) не можна було вимовити, не додавши damnata (проклятий).

Все те навели ми, щоби відвернути докір роблений першим християнам, начеб они не мали змислу до штуки, а тепер звернемо ся до історії зображеня смерті Спасителя в штуці.

Перших образів хрестної жертви треба глядіти на Сході, Рабуляс, чернець монастиря Цагба в Мезопотамії, намалював образ хрестної жертви в 586 р., збережений сего дня у Фьлорентинській бібліотеці. Сучасно з тим появил ся збережений у Віденській бібліотеці відбитий образ хрестної жертви ученого черця Атаназія. Сі образи розповсюдили ся нечуваним способом на Сході і на Заході.

За короля Великого почала штука розвивати ся також між германьскими племенами а між першими образами стрічаємо зображенє розпятя Христового. На тих образах зображено Ісуса Христа одітого в багрянцю, як н. пр. на мозаїках в Аквізграні. Багрянця була одежею королів а крім того уживали таких риз первосьвященики. Крім того має багор-

ризи Христової ще зовсім окреме значінє. Спаситель, що приняв на себе гріхи всего сьвіта, був одітий з огляду на сей старозавітний звичай багрянцею. Лише на однім образі на склі в монастирі в Тегернзе (тепер в народнім музею в Монахові) довга риза Христова є виімково білої краски і сю краску опісля прийняли також загально.

Хрест зображувано майже все зеленою краскою з огляду на переказ про дерево житя. Коли іменно Адам умирав, тоді Сет побіг, щоби принести яблуко з дерева житя, щоби тим спасти житє вітцєви. Ангел, що стеріг з огнем мечем входу до раю, дав єму бажаний овоч а Сет поспішив чим скорше назад, одначе вернув за пізно, жовчик Адама перестав уже бити, а Сет вложив непотрібний овоч у могилу вітця. Овоч скільчив ся і виросло могутне дерево, якого ніхто не знав, а коли по многих літах Соломон будував сьвятиню, зрубав також і оправив се дерево. Але куди і як не повертали сим деревом, не можна було єго примістити і з досади викинено єго на бік. Коли перегадом потік Кидрон зірвав міст, положено на нім се дерево яко кладку. Королева Саби, відвідуючи Соломона, не хотіла навмисне переходити по сій кладці і перебродила сей потік. Зачудований питає ся Соломон, чому она се вчинила, а она відповіла, що се дерево перетриває єго сьвятиню і принесе колись спасенє всему сьвітови. Розсерджений тим, що се дерево має перетривати єго сьвятиню, велів він єго, обтяжене камінем, вкинути в став. Колиж жи-

ліпше, що в тім таборі відчувають, що новий намісник не глядів би спокійно на таке ятрє прилюдної оінії і не давав би віри таким баламутствам розповсюдженим про руску справу і руский нарід, як се завело ся систематично останніми тижнями.

## Політичний огляд.

### Австро-Угорщина.

Між Німцями а Чехами збільшило ся наслідком відомого язикового спору в Чехах політичне заостренє, а вісти про ніби тайну умову бввших міністрів дра Пазакка і Форшта що до іменованя урядників в чеських краях, розсівані органом чеських хліборобників Венков, долиди чимало олію до огня. Сї вісти були заперечені обидвома згаданими міністрами, а тепер виступив міністер Прашек з письмом, котре викликало в німецкім дневикарстві велике зворушенє, так що N. fr. Presse, вважає се письмо боевим визивом Німців і сумніває ся, чи правительству поведе ся уложений вже начерк язикового закона перевести не то вже в держ. радї, але хоч би на самій радї міністрів.

В Будапешті зібрав ся підчас свят великодних соціалістичний конгрес, котрий матиме велике значінє і вплив на дальший хід справ в Угорщині. Соціалістичні провідники грозять для приневолєна правительства до виборчої реформи в напрямі загального голосованя — страйком не бувалих до сї розмірів, котрий має обняти не лише промислових робітників, але також рільних робітників.

### Заграниця.

В перській области сумежній з Росією настала повна анархія. Перський державний телеграф знищено. Позаяк з оселі Цагріяр упали стріли на ро-

дійске військо, прибув новий відділ на поміч і спалив згадану оселю. Після вістки коменданта бригади пограничної сторожі Перси вернули з великими втратами в глибину краю. Російский відділ стоїть 10 кілометрів віддалений від границі. Вчєра наспіла знов вість до Петербурга, що 20.000 оружных Курдів перейшло російську границу з перського боку і сточили бій з російским війском, котре уступає назад, бо вижидают скріпленя. Весь Кавказ загрожений, особливо південна часть губернії Баку. В. кн. Николай, начальник оборони кр., виїхав на Кавказ, а з Ростоку вислано одну бригаду артилерії на Кавказ. З Урмії доносять знов, що в місті Тегервар відбуває ся рух турецких війск. В трєх важних точках устави ся відділи війск для спинєня злуки Урмії з кількома сїрними повітями пограничними. Турецке військо посуває ся наперед і заняло вже одно село. Курди знищили в многих місцях лінії телеграфічні. Таким отже способом стоїмо на передодні нової війни.

## Новинки

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: *Велика п'ятниця*; римо-кат.: *Георгія М.* — В суботу: руско-кат.: *Василия прп.*; римо-кат.: *Марка Ев.*

— **Ексц. Митрополит** *г.р. Шептицкий* повернув вчєра до Львова, а по святах має виїхати на дальше ліченє. В тих днях побуту у Львові Ексц. Митрополит не буде приймати відвідин. Завтрішної пятниці по виложеноу Пляцаниці в церкві св. Юра Владика виголосить проповідь, в якій має натякнути на переддвотижневу сумну подію.

— **Сієкавы „zbieg okoliczności“.** До яких дивих помислів доходить вшехпольска праса, свідчить про се нотатка під повисшим заголовком, поміщена в „*Słowi polsk-im*“ (Nr. 189). В ній читаємо, що атентат на *г.р. Потоцкого* був з гори уложений і на передсвяточний час визначений, на що вказує факт, що з поміж рускої інтелігенції виїхало в сїм ча-

сі багато людей до Відня, „w celu, którego łatwo się domysleć!“. *Одєн з читачів „Słowi polsk-ogo“*, з заводу, як здаєсь, поліцейский шпїон, визначений, для „особих поручєній“, що в вільних годинах від своїх обовязків, є профєсором гімназії, звертає увагу вшехпольского орґану, „*że nauczycieli Rusinów niezwykle wielka liczba przepędza tegoroczne ferie wielkanocne w stolicy monarchii*“, а що їх туди повело, про се нині вшехпольский шпїон докладно знає. Поїхали вони туди, що би писати „*oszczercze i niekzemne artykuły w wrogich nam pismach niemieckich, lub w dobrodusznej prasie południowo-sławiańskiej*“. Вшехпольский орґан звиває тому, що би всіх „*ukraińców-nauczycieli*“ як найскорше „*wyrugować*“ з польских, наукових закладів, „*niech ruską młodzież znieprawiają ukraińską pedagogią i nauką; naszą my chcemy poprowadzić ku ideałom prawdziwym ezłowieczeństwa i rzetelnej kultury*“. Ми радили би і то в інтерєсі польської суспільности, що би вона в першим ряді „*wyruguwała*“ з посеред профєсорів — шпїонів, в роді інформатора „*Słowi polsk-ogo*“, який серед молодїжи може хіба виховати кадри доносчиків, на яких ніколи ніяка суспільність, а тим самим і польска не доробить ся. В тім самім числі радить *Słowi polskie*, що би в Черняхівцях, в місци уродин *Мирослава Січиньского*, умістити в костелі, який що йно будує ся, памяткову таблицю в честь *г.р. Потоцкого*, за яку в першим ряді почували ли ся хіба до вдячности... сторонники *Січиньского*. Рівнож мало що не в кожнім числі містить вшехпольский орґан крайно нікчемні вістки про родину *Січиньского*, опльовуючи своєю їдкою слиною покійного батька, який хіба за сина відповідати не може, бо умер, коли *Мирослав Січиньский* був дитиною. Розумієсь, що такі ординарні вісти польска праса сквапно передруковує. А крім сєго шукають польські дневники сшвинних і находять їх в „*takich historykach, jak Hruszewski, worek napchany wiadomościami-podlanymi żółcią*“, або „*w takim niewinnym baranku pod względem umysłowym, jak Kołessa*“. Ну хіба досить!..

— **Українська часопись „Рада“** видавана в Києві висловила про убийство намісника *г.р. Потоцкого* погляд, котрий може стати певним доказом, як безосновні є напасти польских

ди гляділи дерева на хрест для Спасителя свїта, виринуло се дерево на верх, а они виняли єго, радї, що у роді отяжєло і ствердо як камїнь та зробили з него хрест для Спасителя свїта.

На образах хрестної жертви бачимо часто зображенє сонце і місяць. „*Огненне сонце затьмило ся у воздухах*“, поясняє *Долішньо-монастирський* образ яко знак сєго, „*позаяк сонце правди страдає на хресті а місяць тратить своє свїтло, позаяк Церква сумує задля смерти Господа*“. Яко символ сєго буває уособленє сонце і місяць, як они закривають своє лице і осушують сльози. Часто стрічаємо обидва небесні тіла зображені яко *Гелїоса* тягненого чотирма кіньми і *Дїяну* на возі, запряженім двома коровами. На біблії *Кароля Лисого* в парискій бібліотеці їде *Гелїос* виїмково двома кіньми, а на слоневій горорізьбі в державній бібліотеці монахійській їде *Дїяна* чотирма коровами *Книги Каролінгів* (*Carol. M. de imprio imago cultu*) виступають проти того: „*Чиж живописці*“, сказано там, „не стають в суперечности з св. Письмом, надаючи сонцю і місяцеві та иншим небесним тілам людску постать і свїтляний вінець около голови?“. Се проміністе сяєво, тут згадуване, було уживанє і у поган. В перших часах християнства надавано всім людям, котрих хотіли визначити або надати їм надземської сили, таке проміністе сяєво, навіть дияволови. В пізнійших столітях додавано се лише святам.

У підніжжя хреста появляє ся часто фєнікс. Се є символ безсмертности і оз-

начає, що із спасительної смерти Ізбавителя вийшло безконечне житє для людей. На численних образах хрестної смерти находимо два інші алеґоричні зображеня: *Христову Церкву* і *синаґоґу*. Церква зображена яко відданиця Христа, окрашена пишними ризами, з хоругвою і церквою в лівій, коли права чашею переймає кров з бочної рани Христа. Насупроти неї стоїть з відверненим лицем *синаґоґа* з обвязкою перевязаною через очи. На землі коло неї лежить королівський вінець і поломаний прапор. В руці держить она жертвонє звіря, ніж до обрізуваня і таблиці з законами. Деколи зривають її ангели з хреста а чорти глузують з неї. Саморідне зовсім є зображенє в *hortus deliciarum*. Церква їде одїта вінцем королівским і плащем із схвильованим прапором в руці на якимсь сотворіно, що лучить в собі чотири символи єванґелистів і має відповідні тому ноги. *Синаґоґа* сидить на ослі з завязаними очима, з ножем до обрізуваня, таблицями законів і жертвоним звірґєм на рамени. Прапор випав їй з рук. Такий сам образ є в національнім музею в *Монахові*, але обидві постати держать ще в руках звитки письма.

Вуж, обкручений докола підніжжя Христа, як се бачимо на інших образах, нагадує первородний грїх прародичів у раю. Лежить він немічний на дереві хрестнім, позаяк спасительна смерть Ісуса відняла єму всяку силу. Більш обмісто і дальше розвинєна ся гадка зображена на образі смерти хрестної з XII ст. в кодексі (*de laudibus crucis*) в державній бі-

бліотеці монахійській, що походить з *Емерамского* монастиря в *Регенсбурґу*. Побіч *Адама* і *Еви* та дерева пізнаня стоїть вінчана Церква. Хрест прободив повздожним сволюком четверо звірят, котрі уміщений побіч напис називає яко *льва, смока, василиска і вужа*. Побіч того оружна женьска постать пробиває иншу, притоптує її ногою і держить за волося. Напис около того звучить: *Superbia diaboli vincitur humilitate crucifixi Christi* (Гордість диявола побіджає покора розпятаго Христа).

Після переказу *Ной* мав розділити кости *Адама* поміж своїх синів, а сам дістав голову та причуваючи події з будучим *Месїєю*, похоронив її на *Голготі*. В звязи з тим переказом зображали давні митці чашку трупа у підніжжя Христа а те зображенє задержало ся аж до наших часів. Рідше вже зображають *Адама*, виходячого з гробу і переймаючого кров *Розпятаго*.

На слоневих горорізьбах часто уособлені побіч хрестної групи також земля і море. Море зображенє яко старець з довгим, водою спливаючим волосєм, а з єго рота бухають хвилі морскі. З рота землі виростає на стилізованій мурані цвигуче дерево. Рідке зображенє находить ся на одній мініятурі з *Регенсбурґа*. Жіноча постать в довгій спадаючій одежі, на котрої проміністєм сяєві виписанє слово *sponsa* (відданиця), відчиняє бик; полуфіґура на хмарах переймає кров. На другім боці проганяють ангели *синаґоґу* з хреста. *Милосерде, мудрість і слухняність* вбивають гвїздє!

і москвофільських дневників на українство. Отсе слова „Ради“:

„Якби не були мотиви, що кермували рукою убийця, як би не провинилась його жертва перед українським народом, ми не можемо ніяким чином спочувати пролитю крови. Не може сьому спочувати і галицький український люд. Се дуже добре розумів і сам убийця, котрий ні з ким не поділився своїми плянами, боячись, що Українці не допустять його до виконання кривавого заміру.

„На ґрунті, полито му кровию, чи то польскою, чи українською, чи селянською, чи графською не можна будувати людського щастя. В культурних народів повинні знайти ся інші — культурні засоби для влаштування взаємних своїх відносин. Криваві тіни селянина Каганця і намісника Галичини графа Потоцького завжди живим докором стоять перед тими, хто сіє національну ворожнечу в Галичині між двома братніми народами.

„Коли пляма за вбивство графа Потоцького падає на всю галицьку українську людність, то ще більше залямували себе польські провідники галицької політики, котрі перед Українцями завжди вихваляли ся своєю високою культурністю, а самі спричинили ся до пролиття української крові.

„Нехай же сі жертви не пройдуть безслідно, а допоможуть польській та українській людности уважніше придивити ся одна до другої і виробити собі умови для мирних спокійних взаємних відносин, при яких кожда нація могла б собі вільно розвиватись“.

— **Голодівка п-ї Січинської.** П. Січинська, яка заявила була при першій її переслуханю, що она намовила сина до убиття намісника, виперла ся потім того зізнання. Мимо того оставала дальше в слідчий вязниці при ул. Баторія. Від трех днів п-ї Січинська перестала їсти, аби тим чином приволокти судові власти до випущення її з вязниці. Се мало такий наслідок, що вчера на поручення вязничого лікаря д-ра Люкаса перевезено її до вязничого шпиталю в карнім заведеню при ул. Казимірівській. Перед тим покликав п. Січинську слідчий судия др. Берзон на коротке переслуханє.

На образі з XV ст. в национ. музею монахійським бачимо також вічного жида, як він вибирає ся на вандрівку. Про него в переказ, що, коли Ісус ішов хрестною дорогою і хотів спочити, звернув ся до него і поклепав его по рамени та промовив: «Иди скорше!» З того часу мусить він вандрувати по віки.

Дуже улюбленим було зображенє баранця під хрестом. Павлин з Нолі говорить про се: «У підніжя хреста, при тверженого на скалі, з котрої випливають чотири ріки, стоїть Христос в виді баранця, над тим уносить ся голуб, символ св. Духа, від котрого спливає промінистий подих на баранця. В горі читаємо слова небесного Влця: се Син мій вибраний; в право і в ліво стоять апостоли, неначе корона, яку собі здобув Христос; між ними або понад ними уносять ся голуби, символ, який несчисленно появляє ся на старохристиянських образах».

Чотири ріки, що випливають з підніжя хреста, означають чотири райські ріки.

В новіших часах рідко коли появляють ся символи на образах розпятєя. Змаганє нинішних митців витичило собі саме иншу ціль.

За Ос. Крайтльгубером подав Ол. В. (D. V. blatt).

— **Судова розправа Січинського** може відбутися аж по 20. мая перед трибуналом присяжних судиїв у Львові, бо до того часу розписано вже инші розправи. Если би до розправи був делегований якийсь з позагалицьких судиїв, то розправа могла би відбутися скорше. Слідство має покінчити ся в сім тижни. Родина Січинського зголосила, як пише Kur. lw., трех оборонців. П. Січинську буде боронити адвокат з Відня, а Січинського два львівські адвокати. О делегацию позагалицького суду не роблено ще ніяких урядових кроків. — **Донесеня польських часописиїв** про арештованя на провінції були неправдиві.

— **Золоті гроші ювілейні.** Міністерство торговлі оповістило, що в сім році будуть видані ювілейні золоті 10- і 20-коронівки. Они будуть мати докола орла напись: „Duodecim lustris gloriose regactis“ і дату: 1848—1908. Ювілейні 10 коронівки будуть чеканені на рахунок держави, а 20-коронівки, подібно як 100-коронівки на приватний рахунок з обчисленем коштів чеканеня.

— **Вписи на львівськїм університеті** почали ся знова дня 21. с. м. і потривають мабуть до перших днів мая.

— **Дрібні вісти.** На драматичній конкурє польській, розписаний красивим виділом, надіслано 50 творів. — У Відни помер на удар серця професор тамошнього університету, радник двора Шритер, який день передше на їздї лярингольогів виголосив вінчит — Від 15. липня с. р. буде їздити між Віднем а Чернівцями новий поспішний поїзд, що буде виїздити з Черновець о 2. год. по пол., а до Відня приїде о 8. год. рано. Виїзд того поїзду до Черновець о 8. год. вечером. — В Станиславові відбувся 19. с. м. їзд делегатів „Січій“ при участі около 100 осіб.

**Оповідки.**

— **Последній репертуар руского театру в Тернополі.** (Саля «Мицаньского Брацтва». Початок 7 1/2 вечером).

В неділю дня 26. с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ народний образ зі спів. в 5 діях М. Старицького.

В понеділок 27. с. м. „Чорноморці“ народна оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

Ві второк 28. с. м. премієра на рускій сцені „Жидівка“, опера в 5 діях Галеви.

В среду 29. с. м. (другий раз) „Жидівка“ (последнє представленє).

Опісля театр переїздить до Черновець, де давати ме вистави в міськїм театрі.

— **3 Галицької Каси ощадности у Львові.** Звичайні загальні збори товариства Галицька Каса ощадности у Львові відбудуть ся в суботу дня 25. цвітня 1908. р. о 10 годині перед полуднем в салі засідань Дирекції гал. Каси ощадности. Дневний порядок: 1) Звіт з замкнення рахунків за 1907 р. (Референт Влов. Евг. Перожинський). 2) Вибір 16 членів Товариства на місце бл. п. Станислава Агопсовича, бл. п. Мечислава гр. Борковского, бл. п. Ігнатія Дрекслера, бл. п. Альфреда Йосифа Гізовского, бл. п. Ссверіяна Генція, бл. п. Антона Германа, бл. п. Германа бар. Лебля, бл. п. дра Едварда Подлевского, бл. п. Володислава Тустановского, які померли; дальше на місце Вл. дра Едварда Стройновского, який виступив з Товариства, вкінци на місце Вл. дра Івана Дилевского, Фердинанда Гросса, дра Адольфа Лілієна, дра Антона Малецького і дра Тадея Пілята, яких вильосовано. 3) Вибір 4 членів виділу. — *Др. Йосиф Пайонк.*

**Телеграми**

з дня 23. цвітня.

**Берлін.** Voss. Ztg. доносить, що намісник Кавказу відіє ся до Петербурга о змобілізованє армії проти турецьких війск.

**Льондон.** Вчера рано помер бувший до недавна президент англійського кабінету Кампбел-Банерман на серцеву недугу.

**Корфу.** Прибули ту у відвідини до німецького цїсаря Вільгельма князь з княгинєю Конавїт

**НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ**

Готел., реставрація і карарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали 23 с. м.: Ізидор Билиньскій, Тернопіль; Касян Лещишак, Теробовля; Гнат Юхим, Поториця; Іван Габрусевич, Борина; Яків Тишовницький, Довга Лука; Порфирій Яремович, Підгайці; Никола Коцур, Синевідзко вичне; Дмитро Стасивець, Станиславів; Данило Насада, Станиславів; Денис Білас, Більско; Марія Зацерковна, Перемишль; Андрій Солтис, Гортяни; Антін Сениця, Зашинів; Володимир Крисько, Винники.

**Colosseum**

в пасажи Германів

при ул. Сєняшній у Львові.

**Нова сензаційна програма.**

від 16. до 30. цвітня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

**Контора виміни**

ц. к. уприв. галицького акційного

**БАНКУ**

**Гіпотечного**

поручає

яко добру і певну льокацію

- 4% листи гіпотечні
  - 4 1/2% листи гіпотечні
  - 5% листи гіпотечні преміювані
  - 4% листи Товариства кредитового земского
  - 4 1/2% листи Банку краєвого
  - 4% листи Банку краєвого
  - 5% облигації комунальнї Банку краєвого
  - 4% позичку краєву
  - 4% облигації пропінацийні і всілякі ренти державні
- Тї папери продаємо і купуємо по найточнійшій курєї деннім.

Працюйте шліть!

Товариство взаємного кредиту

**„Джїстер“**

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на видячки щадничі на 4% уділяє позички за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 дїт (при 30 ратах щірїчних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.

Векслї приймають ся тільки 3 місячні, в 3 підписах, на 6 прц. до 7 прц.

Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпечені в „Джїстрі“.

З зисків уділів „Джїстер“ на публичні добродїїні цілї квоту 45.835 корон.

Вкладки	2.795.183 К.
Позичка уділені	3.410.684 К.
Удїли членські	234.398 К.
Цїні папери	180.452 К.
Фонд резервовий і инші	45.842 К.
Льокації	182.206 К.

Канцелярі Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8—2 год.

